KOHTUJURISTI ETTEPANEK

JÁN MAZÁK

esitatud 11. septembril 2007 [1]

I. Sissejuhatus

1. Käesolev eelotsusemenetlus puudutab ühendusse imporditud kauba tolliväärtuse määramist dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel.

2. Nimelt soovib Corte Suprema di Cassazione, Sezione Tributaria (riigi kassatsioonikohus – maksundusega tegelev koda; Itaalia) 30. märtsi 2006. aasta määrusega esitatud eelotsuse küsimusega sisuliselt teada, kas tollil on õigus, kui ta kohaldab dumpinguvastast tollimaksu, mis on sätestatud komisjoni 12. jaanuari 1994. aasta otsusega 67/94/ESTÜ ajutise dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise kohta ühendusse imporditud Brasiilia, Poola, Venemaa ja Ukraina päritoluga hematiitmalmile (edaspidi „otsus 67/94" või „ajutise tollimaksu kehtestav otsus"), [2] lähtuda sellise sama kaupa puudutava müügitehingu hinnast, mis eelnes müügitehingule, mille alusel tolliteklaratsioon vormistati.

3. See küsimus tõstatati äriühingu Carboni e derivati Srl (edaspidi „Carboni") ja Itaalia tolli vahelises vaidluses tolli otsuse üle määrata tolliväärtus hematiitmalmi partii puhul, mis oli pärit Venemaalt ja mille Carboni importis ühendusse tollimaakleri kaudu, mitte Carboniga sõlmitud viimase müügitehingu arvel äratoodud hinna alusel, vaid sellele müügitehingule eelnenud ja sama kaupa puudutanud müügitehingu madalama hinna alusel, mille puhul tolliväärtus oli madalam otsusega 67/94 sätestatud minimaalsest impordihinnast ning kohaldati dumpinguvastast tollimaksu.

1 – Algkeel: inglise.

2 – EÜT 1994, L 12, lk 5.

II. Õiguslik raamistik

A. *Dumpinguvastased õigusnormid*

4. 12. jaanuaril 1994 võttis komisjon vastu otsuse 67/94, mis põhines komisjoni 29. juuli 1988. aasta otsusel 2424/88/ESTÜ kaitse kohta dumpinguhinnaga või subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Söe- ja Teraseühenduse liikmed (edaspidi „põhiotsus") [3].

5. Asjaolude asetleidmise ajal kehtinud otsuse 67/94 preambulis paiknev peatükk G pealkirjaga „Ajutine tollimaks" on sõnastatud järgmiselt:

„(63) Kuna on kindlaks tehtud, et vaatlusalune dumpinguhinnaga import on põhjustanud olulist kahju ühenduse tootmisharule ning et meetmete võtmine on ühenduse huvides, siis peavad kavandatud meetmed piirduma üksnes tekitatud kahju kõrvaldamisega.

(64) Selleks et kindlaks teha hinnatase, mille puhul ei tekita asjaomane imporditud kaup enam olulist kahju ühenduse tööstusharule, tehti arvutused. Sellega seoses võttis komisjon arvutuste aluseks tootmiskulu puudutavad andmed, mille esitasid ühenduse tootmisharu ettevõtjad, välja arvatud teatavad kõige ebatõhusamad ettevõtjad. Tootmiskulule liideti kasumimarginaal, mis moodustas 5% käibest, ning sellist kasumimarginaali tuleb olemasolevate turutingimuste juures pidada mõistlikuks.

(65) Komisjon leiab, et lisaks ausa konkurentsi taastamisele hematiitmalmi turul peaksid nimetatud meetmed samaaegselt võimaldama ekspordiriikidel tagada asjaomaselt kaubalt suurema eksporditulu.

(66) Komisjon leiab, et käesoleval juhul on miinimumhinna kehtestamine kõnealuste eesmärkide saavutamiseks palju kohasem kui ükskõik milline muu meede.

[…]

3 – EÜT 1988, L 209, lk 18.

(68) Võttes arvesse asjaomase kauba importijate tavalisi kulusid ja vajadust mõistliku kasumimäära järele ning 64. põhjenduses esitatud arvutust kahju kohta, leiab komisjon, et ajutise meetmena on kohane kehtestada muutuv tollimaks, mis võrdub minimaalse impordihinna (CIF-hind enne tollimaksu tasumist) 149 eküüd tonni kohta ja Brasiilia, Poola, Venemaa ja Ukraina päritolu asjaomase kauba deklareeritud tolliväärtuse vahega kõikidel juhtudel, kui deklareeritud tolliväärtus on madalam minimaalsest impordihinnast.

[…]”

6. Ajutist tollimaksu kehtestava otsuse artikkel 1 sätestab järgmist:

„1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ajutine dumpinguvastane tollimaks imporditud Brasiilia, Poola, Venemaa ja Ukraina päritolu hematiitmalmile (CN-kood 7201 10 19).

2. Tollimaksu suurus võrdub hinna 149 eküüd tonni kohta (CIF-hind enne tollimaksu tasumist) ja deklareeritud tolliväärtuse vahega kõikidel juhtudel, kui deklareeritud tolliväärtus on madalam minimaalsest impordihinnast.

3. Kohaldatakse kehtivaid tollimaksu puudutavaid sätteid.

4. Lõikes 1 osutatud kaup lubatakse vabasse ringlusse ajutise tollimaksu summa suuruse tagatise esitamisel.”

7. Ajutine dumpinguvastane tollimaks kinnitati komisjoni 15. juuli 1994. aasta otsusega 1751/94/ESTÜ lõpliku dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise kohta ühendusse imporditud Brasiilia, Poola, Venemaa ja Ukraina päritoluga hematiitmalmile (edaspidi „otsus 1751/94” või „lõpliku tollimaksu kehtestav otsus”) [4].

4 – EÜT 1994, L 182, lk 37.

8. Lõpliku tollimaksu kehtestava otsuse artiklid 1 ja 2 näevad ette järgmist:

„*Artikkel 1*

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks ühendusse imporditud Brasiilia, Poola, Venemaa ja Ukraina päritoluga hematiitmalmile (CN-kood 7201 10 19).

2. Tollimaksu suurus võrdub hinna 149 eküüd tonni kohta (vaba hind EÜ piiril) ja aktsepteeritud tolliväärtuse vahega kõikidel juhtudel, kui väärtus on madalam eeltoodud hinnast.

[…]

4. Kohaldatakse kehtivaid tollimaksu puudutavaid sätteid.

Artikkel 2

1. Komisjoni otsuse 67/94/ESTÜ kohase ajutise dumpinguvastase tollimaksuna tagatiseks antud summa nõutakse sisse kehtestatud lõpliku tollimaksu määra ulatuses ja vabastatakse tagatiseks antud summa, mis ületab lõpliku dumpinguvastase tollimaksu määra.

2. Artikli 1 lõike 4 sätteid kohaldatakse ka ajutiselt kindlaks määratud summade lõplikule sissenõudmisele.”

B. *Tolliseadustik ja rakenduseeskirjad*

9. Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik [5] (edaspidi „tolliseadustik”), artikliga 28, mis paikneb II jaotise 3. peatükis pealkirjaga „Kauba tolliväärtus”, nähakse ette:

„Käesoleva peatüki sätetega määratakse kauba tolliväärtus, mida kasutatakse Euroopa ühenduste tollitariifistiku ja konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi reguleerivate ühenduse sätetega ettenähtud mitmetariifsete meetmete kohaldamisel.”

5 – EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307.

10. Niivõrd kui see on asjakohane käesolevas asjas, sätestab tolliseadustiku artikli 29 lõige 1:

„1. Imporditud kauba tolliväärtus on tehinguväärtus ehk ekspordiks ühenduse tolliterritooriumile müüdud kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, mida on vajaduse korral korrigeeritud vastavalt artiklitele 32 ja 33, tingimusel et:

[…]

c) ostja poolt kauba hilisemast edasimüügist, käsutamisest või kasutamisest saadud tulud ei laeku osaliseltki otseselt või kaudselt müüjale, välja arvatud juhul, kui hinda on võimalik vastavalt artiklile 32 sobivalt korrigeerida;

d) ostja ja müüja ei ole teineteisega seotud või kui ostja ja müüja on seotud, siis on tehinguväärtus tolliväärtusena aktsepteeritav lõike 2 alusel.”

11. Komisjoni määrusega (EMÜ) nr 2454/93 (edaspidi „rakendusmäärus”) [6] kehtestas komisjon tolliseadustiku rakendussätted. 1994. aastal, mil leidis aset asjaomane hematiitmalmi import, kehtinud redaktsioonis nägi rakendusmääruse artikli 147 lõige 1 ette järgmist:

„1. Seadustiku artikli 29 kohaldamisel käsitatakse müügitehingu objektiks oleva kauba vabasse ringlusse lubamiseks deklareerimist piisava tõendina selle kohta, et see on müüdud ühenduse tolliterritooriumile eksportimiseks. Seda kohaldatakse ka enne tolliväärtuse määramist toimuva järgmise müügitehingu suhtes; sel juhul võetakse vastavalt artiklitele 178–181 tolliväärtuse määramise aluseks iga sellise tehingu hind.”

12. Rakendusmääruse artikli 147 lõige 1, mille teist lauset muudeti komisjoni 19. juuli 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 1762/95, [7] on kehtivas redaktsioonis sõnastatud järgmiselt:

„1. [Tolli]seadustiku artikli 29 kohaldamisel käsitatakse müügitehingu objektiks oleva

6 – Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1993, L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3).

7 – Komisjoni 19. juuli 1995. aasta määrus (EÜ) nr 1762/95, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1995, L 171, lk 8; ELT eriväljaanne 02/05, lk 422).

kauba vabasse ringlusse lubamiseks deklareerimist piisava tõendina selle kohta, et see on müüdud ühenduse tolliterritooriumile eksportimiseks. Enne tolliväärtuse määramist toimunud järjestikuste müügitehingute puhul käsitatakse tõendina ainult viimast müügitehingut, millega seoses kaup ühenduse tolliterritooriumile toodi, või müügitehingut, mis toimub ühenduse tolliterritooriumil enne kauba vabasse ringlusse lubamist. Kui deklareeritakse hind, mis tuleneb müügitehingust, mis eelneb viimasele müügitehingule, millega seoses kaup ühenduse tolliterritooriumile toodi, tuleb tollile tõendada, et kaup müüdi kõnealusele tolliterritooriumile eksportimiseks. Kohaldatakse artikleid 178–181a."

13. Rakendusmääruse artiklid 178–181 puudutavad andmete deklareerimist ja tolliväärtuse määramiseks esitatavaid dokumente. Tuleb märkida, et komisjoni 19. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 3254/94 [8] lisati rakendusmäärusesse alljärgnev artikkel 181a:

„1. Toll ei pea importkauba tolliväärtust tehinguväärtuse meetodil kindlaks määrama, kui kooskõlas lõikes 2 ettenähtud korraga kahtleb toll põhjendatult selles, kas deklareeritud väärtus väljendab seadustiku artiklis 29 osutatud makstud või makstavat kogusummat.

2. Kui tollil on lõikes 1 kirjeldatud kahtlus, võib ta paluda lisateavet vastavalt artikli 178 lõikele 4. Kui need kahtlused püsivad, peab toll enne lõpliku otsuse tegemist teatama asjaomasele isikule, soovi korral kirjalikult, nende kahtluste põhjendused ning andma talle vastuväidete esitamiseks piisava võimaluse. Lõplik otsus ja selle põhjendused saadetakse asjaomasele isikule kirjalikult."

III. Põhikohtuasja asjaolud, menetlus ja eelotsuse küsimus

14. Carboni ostis 1994. aasta mais äriühingult Commercio Materie Prime CMP SpA (edaspidi „CMP"), mille asukoht on Itaalias, Venemaa päritolu hematiitmalmi partii. CMP oli omakorda ostnud hematiitmalmi äriühingult OME-DTECH Electronics Limited of Limassol (Küpros; edaspidi „OME-DTECH").

8 – Komisjoni 19. detsembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 3254/94, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1994, L 346, lk 1; ELT eriväljaanne 02/05, lk 326).

15. Carboni tollimaakler, veoettevõtja SPA-MAT, deklareeris 1994. aasta juunis Molfetta sadamas hematiitmalmi partii impordi ning pärast tollimaksu tasumist täideti sellega seoses tolliformaalsused 14. juuni 1994. aasta konossemendi alusel.

16. 16. juuli 1994. aasta maksuteatega teavitas toll Carbonit tollimaakleri SPA-MAT kaudu, et tasumisele kuuluvat summat tuleb suurendada dumpinguvastaste õigusnormide rikkumise tõttu, mis kehtestati otsusega 67/94, millega nähti ette ajutine tollimaks, mis võrdub minimaalse impordihinna 149 eküüd tonni kohta ja deklareeritud tolliväärtuse vahega.

17. Carboni vaidlustas selle nõude Tribunale di Baris (Bari provintsikohus) algatatud menetluses Ministero delle Finanze (edaspidi „rahandusministeerium") ja Riunione Adriatica di Sicurtà (edaspidi „RAS") vastu väites, et arvel näidatud hind oli 151 eküüd ning seega kõrgem minimaalsest impordihinnast. Ta palus Tribunale di Baril sedastada, et dumpinguvastaseid õigusnorme ei ole rikutud, mistõttu tal ei tule tasuda midagi seoses asjaomase kauba hankimisega.

18. Rahandusministeerium väitis nimetatud kohtus, et koos impordideklaratsiooniga esitati kehtetu päritolusertifikaat ja *pro forma* arve CMP-lt ning et sellel arvel näidatud hind oli ebausutav, mistõttu seni, kuni tuvastati, kas dumpinguvastase tollimaksu kohaldamise tingimused on täidetud, viidi kauba tollivormistus läbi tollimaksu kohaldamise peatamise menetluse kohaselt pärast kindlalt teada oleva tollimaksu tasumist. Rahandusministeerium väitis, et OME-DTECH-i väljastatud esimese müügitehingu originaalarvelt, mis talle päringu tegemise tulemusena saadeti, selgus, et müügihind CMP-le oli 130,983 eküüd tonni kohta ning oli seega minimaalsest impordihinnast erinev.

19. Carboni hagi jäeti Tribunale di Bari 30. septembri 2000. aasta otsusega rahuldamata, tuues muu hulgas põhjenduseks, et Euroopa turu kaitse dumpinguvastase tollimaksu kohaldamise kujul pidi toimuma ühenduse ettevõtja esimese ostu ajal (antud juhul OME-DTECH-ilt), kui kaup toodi Euroopa Ühendusse.

20. Carboni esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Corte d'apello di Bari'le (Bari apellatsioonikohus), kes jättis apellatsioonkaebuse põhjendamatuse tõttu rahuldamata. Kõnealuse kohtu väitel tähendab väljend „vabasse ringlusse lubama" kauba lubamist ühenduse vabale turule, mille puhul on tegemist turustusetapiga, kus kauba ostab esimene ühenduse ettevõtja. Ta leidis, et seetõttu tulebki arvestada nimetatud turustusetapiga, kuna see eelneb tollivor-

mistusele, mis omakorda tagab minimaalse impordihinna kaitse.

21. Põhikohtuasjas tuleb Corte Suprema di Cassazionel teha otsus Carboni esitatud kassatsioonkaebuses Corte d'apello di Bari otsuse peale.

22. Põhikohtuasja menetluses asus tolliamet oma kaitseks seisukohale, et müügitehingu puhul, mis ei ole sõlmitud otse ühenduse ettevõtjaga, kes esitab kaubad tollile, on tegemist tehinguga, mis on tegelikult mõeldud dumpinguvastase meetme tagajärgede vältimiseks ning mille ainus eesmärk on tõsta kauba hinda selle tollile esitamisel. Selle väite vaidlustas Carboni, kes leiab, et otsustav on ühenduse tollikord, ning ta väidab, et selle tollikorra kohaselt puutub asjasse üksnes see aeg, mil kaup ühenduse turule tuuakse ja see toimub kauba esitamisel tollile.

23. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul seisneb küsimus sisuliselt selles, kas tollil on pädevus valida dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel aluseks väärtus, mis vastab sellise müügitehingu hinnale, millega seoses kaup ühendusse imporditi ning mis eelnes müügitehingule, mille alusel tollideklaratsioon vormistati.

24. Kõnealust tausta arvesse võttes pidas Corte Suprema di Cassazione vajalikuks esitada Euroopa Kohtule järgmine eelotsuse küsimus:

„Kas vastavalt ühenduse tolliõiguse põhimõtetele ja komisjoni otsusega 67/94/ESTÜ sätestatud dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel võib toll lähtuda sama kaupa puudutava sellise müügitehingu hinnast, mis eelnes müügitehingule, mille alusel tollideklaratsioon vormistati ning mille puhul oli ostja ühenduse õigussubjekt või mille tulemusel vähemalt imporditi kaup ühendusse?"

IV. Õiguslik analüüs

A. *Poolte peamised argumendid*

25. Käesolevas menetluses esitasid kirjalikud märkused Itaalia valitsus, kes esindab

ka Amministrazione delle Finanzet (maksuamet), ja komisjon.

26. Itaalia valitsuse arvates tuleb eelotsuse küsimusele vastata jaatavalt. Ta leiab, et tollil oli õigus lähtuda tolliväärtuse määramisel esimesest müügitehingust, millega OME-DTEC müüs asjaomase hematiitmalmi CMP-le, kes on ühenduse ettevõtja.

27. Itaalia valitsus väidab, et dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel saab tolliväärtuse määramise seisukohalt asjaomane aeg olla üksnes see, kui ühenduse ettevõtja ostab esmakordselt asjaomase kauba, ning seda tuleb käsitada kõnealuse kauba ühenduse turule toomise hetkena. Järelikult on sel hetkel asjaomase kauba eest makstav hind ning mitte importija makstud hind hinnaks, mille alusel sarnaselt käesoleva asjaga tuleb määrata tolliväärtus vastavalt tolliseadustiku artiklile 29.

28. Selline käsitlus on kooskõlas dumpinguvastaste õigusnormide mõttega, kuna ühenduse turgu ei kahjusta mitte ainult alla omahinna müüdavate kaupade tegelik ühenduse tolliterritooriumile lubamine, vaid ka olukord, kus eelisolukorda seatakse ühenduse ettevõtja, kes ostab kauba madalama hinnaga kui teised ühenduse ettevõtjad.

29. Itaalia valitsuse sõnul kinnitab seda seisukohta lõpliku tollimaksu kehtestava otsuse sõnastus, mis viitab „aktsepteeritud tolliväärtusele (vaba hind EÜ piiril)" ajutises otsuses viidatud „deklareeritud tolliväärtuse" asemel.

30. Komisjon nõustub, et viimase tehinguväärtuse kasutamine muutuvate dumpinguvastaste tollimaksude määramisel on mõnes mõttes problemaatiline. Ühelt poolt, kui lähtuda tolliõigusest, siis viimase müügitehingu hind on tõepoolest õigeim viis imporditud kauba kõikide hinnaelementidega arvestamisel ning see tagab õige imporditollimaksu kohaldamise. Teiselt poolt, kui lähtuda dumpinguvastasest meetmest, siis on tolliväärtuse määramisel viimase müügitehingu alusel kergesti võimalik kõrvale kalduda minimaalse impordihinna eesmärgist.

31. Komisjoni arvates ei võimalda lõpliku tollimaksu kehtestava otsuse sõnastus siiski lähtuda muutuvate tollimaksude arvutamisel hinnast, mis ei ole viimase müügitehingu

hind. Teisisõnu, dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel saab asjaomane müügitehing või tehing olla üksnes see müügitehing või tehing, mida kasutatakse tolliväärtuse määramisel.

32. Siiski võib toll seada kahtluse alla selle, kas deklareeritud tolliväärtus tõepoolest väljendab importija tegelikult makstud või makstavat hinda. Komisjon toonitab, et kuigi tema käsutuses ei ole käesoleva asja aluseks olevaid üksikasju, võis tema arvates toll vastavalt asja asjaolude asetleidmise ajal valdavale tollipraktikale, mis kajastub hiljem rakendusmäärusesse lisatud artiklis 181a, õigustatult valida tolliväärtuse määramisel deklareeritud hinnale eelnenud hinna, juhul kui pärast edasist uurimist püsis põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud hind vastab tegelikult makstud või makstavale hinnale.

33. Sellest tulenevalt teeb komisjon ettepaneku vastata eelotsuse küsimusele, et tollil on õigus lähtuda sama kaubaga seotud sellise müügitehingu hinnast, mis eelnes müügitehingule, mille alusel tollideklaratsioon vormistati, juhul kui pärast lisateabe küsimist vastavalt tolliseadustikule püsib tollil põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud väärtus tõepoolest vastab tegelikult makstud või makstavale hinnale tolliseadustiku artikli 29 tähenduses.

B. *Hinnang*

34. Esiteks tuleb meeles pidada, et käesolev asi ei käsitle normaalväärtuse või selle alusel kõnealuse dumpinguvastase meetme kohase minimaalse impordihinna 149 eküüd tonni kohta kindlaksmääramist, vaid vastavalt nimetatud meetmele kohaldatava dumpinguvastase tollimaksu suuruse määramist seoses teatava imporditud kaubaga.

35. Vastavalt ajutise tollimaksu kehtestavale otsusele võrdub dumpinguvastase tollimaksu suurus minimaalse impordihinna ja „deklareeritud tolliväärtuse" vahega. Sellega seoses tuleb märkida, et lõplikku tollimaksu kehtestava otsuse tekst viitab antud kontekstis „aktsepteeritud tolliväärtusele", mis minu arvates on palju täpsem, kuna deklareeritud tolliväärtus võib tolliseadustiku kohaselt olla mitteaktsepteeritav mitmel põhjusel. Ometi ei ole see sõnastuse erinevus antud juhul oluline. Pigem on oluline see, et dumpinguvastast tollimaksu tuleb kohaldada asjaomase imporditud kauba tolliväärtuse alusel,[9] mis tuleb määrata, nagu selgitab ka ajutist tollimaksu kehtestava otsuse artikli 1 lõikes 3 sisalduv viide, vastavalt kehtivatele tollialastele õigusnormidele, st iseäranis

9 – Vt seoses sellega ka 7. mai 1991. aasta otsus kohtuasjas C-69/89: Nakajima (EKL 1991, lk I-2069, punkt 105) ja 29. mai 1997. aasta otsus kohtuasjas C-93/96: ICT (EKL 1997, lk I-2881, punkt 14).

vastavalt tolliseadustiku II jaotise 3. peatükis tolliväärtuse määramise kohta sätestatud meetodile, ning kooskõlas asjaomaste rakendusnormidega.

36. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib sisuliselt teada, kas nimetatud sätete kohaselt [10] on tollil õigus võtta kõnealuse dumpinguvastast tollimaksu puudutava meetme kohaldamisel tolliväärtuse määramisel aluseks sellise müügitehingu kokkulepitud hind, mis eelnes viimasele müügitehingule, millega seoses toodi kaup ühenduse tolliterritooriumile.

37. Sellele küsimusele vastates tuleb kohe alguses märkida, et eelotsuse küsimus ei ole üheselt mõistetav asjaolude osas, mis selle küsimuse tingisid. Nimelt ei ole täiesti selge, kas Itaalia toll valis aluseks eelmise müügitehingu hinna põhjusel (mida võib oletada Itaalia ametiasutuste väidete põhjal), et on vaieldav, kas Carboni tegelikult maksis kõnealuse imporditud kauba eest 151 eküüd, nagu on kirjas CMP-lt saadud arvel, või teise võimalusena põhjusel, et nad leiavad, et isegi kui see summa väljendab hinda, mille Carboni tegelikult imporditud kauba eest maksis, tuleneb dumpinguvastaste õigusnormide eesmärgist, et tolliväärtus määratakse ühenduse ettevõtjaga sõlmitud esimese müügitehingu alusel.

38. Nagu alljärgnevast hinnangust nähtub, sõltub tolli õigus lähtuda tolliväärtuse määramisel eelmisest müügitehingust teatavatest tingimustest, seega on käesoleval juhul oluline kindlaks teha, milles antud olukord täpselt seisneb. Selleks et igal juhul anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule kasulik vastus, uurin ma eelotsuse küsimust laiemalt, arvestades nii olukorda, mille puhul on põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud väärtus väljendab tegelikult importija makstud hinda, kui ka olukorda, kus see asjaolu ei tekita vaidlust.

39. Selleks uurin esiteks tolli pädevust valida vastavalt kehtivate ühenduse tollieeskirjadega ettenähtud tolliväärtuse määramise süsteemile tolliväärtuse määramisel järjestikuste müügitehingute puhul aluseks viimasele müügitehingule eelnenud müügitehingu hind ning teiseks käsitlen palju spetsiifilisemalt küsimust, kas dumpinguvastaste õigusnormide mõtte kohaselt on käesoleva asjaga samasugustel juhtudel nõutav, et tolliväärtuse määramisel lähtutaks eelmisest

10 – Tuleb märkida, et eelotsusetaotlusest nähtub, et eelotsuse küsimuse tekstis esinev väljend „ühenduse tolliõiguse põhimõtted" ei ole mõeldud viitamaks tehnilises mõttes ühenduse õiguse iseloomulikele üldpõhimõtetele, vaid pigem viitab see palju üldisemalt ühenduse tolliõiguse eeskirjadele, mis on käesolevas asjas asjakohased ning mis on sätestatud iseäranis tolliseadustikus ja rakendusmääruses. Kui mina kõnealusele väljendile viitan, siis kasutan seda samas tähenduses.

müügitehingust kui sellisest, milleks on antud juhul müük OME-DTECH-ilt CMP-le, nagu väitis Itaalia valitsus.

40. Alustuseks tuleb meelde tuletada, et tolliväärtuse määramist käsitlevate ühenduse õigusnormide eesmärgiks on kehtestada tolliväärtuse õiglane, ühetaoline ja erapooletu süsteem, mis välistab suvaliste ja fiktiivsete tolliväärtuste kasutamise ning lähtub põhimõttest, et tolliväärtus peab vastama imporditud kauba tegelikule majanduslikule väärtusele. [11]

41. Järelikult tuleb tolliväärtuse määramisel lähtuda mõiste „tehinguväärtus” [12] määratlusest, mis tolliseadustiku artikli 29 lõike 1 kohaselt on ühenduse tolliterritooriumile ekspordiks müüdud kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, mida on vajaduse korral korrigeeritud vastavalt tolliseadustiku asjaomastele artiklitele.

42. Seega vastab tolliväärtus põhimõtteliselt eksporditud kauba hinnale, mille on kokku leppinud ostja (importija) ja müüja (eksportija). [13]

43. Tolliseadustiku artikli 29 lõikes 1 selgitatakse, et tolliväärtuse määramine puudutab ainult seda kaupa, mis on „ekspordiks ühenduse tolliterritooriumile müüdud”, mis tähendab, et müügitehingu ajal lepitakse kokku selles, et kolmandate riikide päritoluga kaubad veetakse ühenduse tolliterritooriumile. [14]

44. Vastavalt rakendusmääruse artikli 147 lõikele 1 käsitatakse kauba ühendusse vabasse ringlusse lubamiseks deklareerimist piisava tõendina, et kõnealune tingimus on täidetud, st et kaup on müüdud ühendusse ekspordiks.

45. Juhul kui enne tolliväärtuse määramist on kaup olnud enam kui kahe järjestikuse müügitehingu objektiks, siis võib tingimust, et kaup on müüdud ühendusse ekspordiks, pidada põhimõtteliselt täidetuks iga järjestikuse müügitehingu puhul. Järelikult laiendab

11 – Vt selle kohta muu hulgas 6. juuni 1990. aasta otsus kohtuasjas C-11/89: Unifert (EKL 1990, lk I-2275, punkt 35) ja 16. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-306/04: Compaq Computer (EKL 2006, lk I-10991, punkt 30).

12 – Vt selle kohta 4. veebruari 1986. aasta otsus kohtuasjas 65/85: Van Houten (EKL 1986, lk 447, punkt 13).

13 – Vt selle kohta 12. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Van Houten, punkt 13; 11. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Unifert, punkt 36, ja 23. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-491/04: Dollond&Aitchison (EKL 2006, lk I-2129, punkt 26).

14 – Vt selle kohta 11. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsuse Unifert punkt 11.

rakendusmääruse artikli 147 lõige 1 eeldust, et juhul kui kaup on vabasse ringlusse lubamiseks deklareeritud, siis on iga järjestikuse müügitehingu puhul täidetud „ekspordiks müügi" tingimus.

46. Esialgses redaktsioonis sätestas rakendusmääruse artikli 147 lõige 1 käesoleva asja asjaolude asetleidmise ajal, et sellisel juhul saab tolliväärtuse määramise aluseks võtta ükskõik millise tehingu hinna.

47. Euroopa Kohtu otsusest Unifert nähtub, et see tähendab, et järjestikuste müügitehingute puhul, millega seoses müüdi kaup ekspordiks ühenduse tolliterritooriumile, on importijal õigus valida nende müügitehingute kokkulepitud hindade seast ükskõik milline hind, millest ta lähtub tolliväärtuse määramisel tingimusel, et tal on võimalik esitada tollile kõik vajalikud andmed ja dokumendid, mis seonduvad tema valitud hinnaga. [15]

48. On selge, et olukord, kus kauba importijal on tehinguväärtuse määramisel põhimõtteliselt õigus valida järjestikustest müügitehingutest, millega seoses kaup imporditi, ükskõik milline kokkulepitud hind, viib selleni, et importija makstud või makstava kauba lõplikus hinnas sisalduvad hinnaelemendid, nagu näiteks ühe või mitme eelmise kaubamüüja kasumimarginaal, ei pruugi tolliväärtuses kajastuda.

49. Seetõttu tuleb rõhutada, et nimetatud õigusnorm on mõnes mõttes vastuolus tehinguväärtuse meetodiga. Nagu ma eespool märkisin, [16] on kõnealuse põhimõtte eesmärgiks iseäranis sellise tolliväärtuse määramine, mis vastab imporditud kauba tegelikule majanduslikule väärtusele, st kaupade tegelikule hinnale kauba deklareerimisel vabasse ringlusse lubamiseks. Teisisõnu, tolliväärtus peab vastama nii palju kui võimalik ekspordihinnale ajal, kui kaup jõuab ühenduse tolliterritooriumi piirile, ning seda iseloomustab ka asjaolu, et vastavalt rakendusmääruse artiklile 145 peab kauba kaubandusliku väärtuse vähenemine – näiteks tingituna kaupade kadumisest või nende kahjustumisest –, mis toimus pärast ostmist, kuid enne vabasse ringlusse lubamist, kajastuma tegelikult makstud või makstava hinna proportsionaalses alandamises. [17]

15 – 11. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Unifert, punktid 16 ja 21. Nimetatud kohtuotsuses viidati nõukogu 28. mai 1980. aasta määruse (EMÜ) nr 1224/80 tolliväärtuse määramise kohta (EÜT 1980, L 134, lk 1) artikli 3 lõikele 1 ning komisjoni 11. juuni 1980. aasta määruse (EMÜ) nr 1495/80, millega kehtestatakse eelnimetatud määruse artiklite 1, 3 ja 8 teatavad sätted (EÜT 1980, L 154, lk 14), artiklile 6 ning mis sisuliselt taasjõustati samadel tingimustel vastavalt tolliseadustiku artikli 29 lõikele 1 ja rakendusmääruse artikli 147 lõikele 1.

16 – Vt eespool punkt 40.

17 – Vt selle kohta samuti 12. juuni 1986. aasta otsus kohtuasjas 183/85: Repenning (EKL 1986, lk 1873, punkt 18) ja 11. joonealuses märkuses viidatud kohtuotsus Unifert, punkt 35.

50. Nagu komisjon õigesti märkis, selgitatakse samal põhjusel ka rakendusmääruse artikli 147 lõikes 1, mida muudeti 1995. aastal, et enne tolliväärtuse määramist toimunud järjestikuste müügitehingute puhul määratakse tolliväärtus üldreeglina selle viimase müügitehingu alusel, millega seoses toodi kaup ühenduse tolliterritooriumile. Vastavalt rakendusmääruse artikli 147 muudetud lõikele 1 ei saa deklarant ilma mõjuva põhjuseta deklareerida viimasele müügitehingule eelnenud müügitehingu hinda ning sellisel juhul peab ta tollile tõendama, et viimasele müügitehingule eelnenud müügitehinguga müüdi kaup ekspordiks tolliterritooriumile.

51. Tulles tagasi käesolevas asjas tõstatatud küsimuse juurde, tuleb minu arvates siiski ära märkida, et rakendusmääruse artikli 147 lõige 1 võimaldab ainult deklarandil valida järjestikuste müügitehingute puhul hinna, mis eelnes viimasele müügitehingule, millega seoses toodi kaup ühenduse territooriumile.

52. Ei seda sätet ega ka tolliseadustiku artikli 29 lõiget 1 ei saa tõlgendada vastupidi nii, et tollil on võimalus valida viimasele müügitehingule eelnenud müügitehingu hind käesoleva asjaga samasugustel juhtudel, kus deklarant deklareeris kauba hinna, milles lepiti kokku viimasel müügitehingul, millega seoses toodi kaup ühendusse.

53. Minu arvates oleks selline tõlgendus eelkõige vastuolus esiteks tehinguväärtuse põhimõttega, millest lähtub ühenduse tolliseadustik ja mille kohaselt tuleb kauba väärtus reeglina määrata enne tolliväärtuse määramist toimunud sellise viimase müügitehingu hinna alusel, millega seoses toodi kaup ühendusse, ning et seetõttu tuleb tõlgendada kitsalt selle eeskirja erandeid. Teiseks tuleneb õiguskindluse põhimõttest ning vajadusest kaitsta iga üksikut importijat tollimaksude, iseäranis dumpinguvastaste tollimaksude suvalise kohaldamise eest ka asjaolu, et tollile ei tohiks jääda võimalust valida deklarandi valitud ja deklareeritud hinnast erinevat hinda.

54. Seega näib, et vastavalt tolliseadustikule ja rakendusmäärusele tuleb tolliväärtus põhimõtteliselt kindlaks määrata enne tolliväärtuse määramist toimunud viimasest müügitehingust tuleneva ja tegelikult kauba eest makstud või makstava hinna alusel juhul, kui hinna deklareerib importija. Järelikult ei saa toll sellisel juhul aluseks võtta nimetatud müügitehingule eelnenud müügitehingu kokkulepitud hinda, mis puudutab sama kaupa.

55. Samuti ja vastupidi sellele, mida tundub väitvat Itaalia valitsus, ei õigusta minu arvates teistsugust tõlgendamist dumpinguvastaste õigusnormide eesmärgid.

56. Sellega seoses tuleb märkida, et põhiotsuse artikkel 1 ja artikli 2 lõige 1, mida kohaldatakse kõnealuse ajutise otsuse ja lõpliku otsuse suhtes,[18] sätestavad vastavalt, et dumpinguvastaste eeskirjade eesmärk on kaitse „dumpinguhinnaga või subsideeritud impordi" eest ja et dumpinguvastast tollimaksu võib kohaldada dumpingutootele, „mille vabasse ringlusse lubamine ühenduses tekitab kahju." Enamgi veel, vastavalt põhiotsuse artikli 2 lõikes 2 sisalduvale määratlusele käsitatakse dumpingutootena toodet, mille ekspordihind ühendusse on madalam samasuguse toote normaalväärtusest.

57. Nimetatud sätetest ilmneb, et dumpinguvastase meetme kohaldamine eeldab, et ühenduse kaubandusse tuuakse selline kaup, mis kahjustab ühenduse tootmisharu. Vastupidiselt Itaalia valitsuse väidetele ei puuduta ühenduse dumpinguvastased õigusnormid kaupade müüki kui sellist (nagu näiteks käesolevas asjas hematiitmalmi esimene müügitehing OME-DTECH-ilt CMP-ile), mis toimus enne kauba tegelikku eksporti ühenduse tolliterritooriumile, isegi juhul, kui sellise müügitehingu üks pool on ühenduse ettevõtja.

58. Dumpinguvastase tollimaksu eesmärk on tasakaalustada dumpingumarginaali, mis sisuliselt tuleneb ühendusse eksportimise hinna ja kauba normaalväärtuse vahest, ning seeläbi kõrvaldada kauba ühendusse importimise kahjulik mõju. Käesolevas asjas väljendab ajutise tollimaksu kehtestavas otsuses ja lõpliku tollimaksu kehtestavas otsuses sätestatud minimaalne impordihind 149 eküüd tonni kohta sellist hinnataset, mille juures ei kahjusta asjaomase hematiitmalmi import ühenduse tootmisharu.[19]

59. Sellest järeldub, et juhul, kui deklarandi tegelikult makstud või makstav hind on kõrgem dumpinguvastase meetmega kehtestatud minimaalsest impordihinnast, siis tulenevalt dumpinguvastaste eeskirjade

18 – Vt ka nõukogu 11. juuli 1988. aasta määruse (EMÜ) nr 2423/88 kaitse kohta dumpinguhinnaga või subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (EÜT 1988 L 209, lk 1; „alusmäärus"), vastavad sätted ja hilisema nõukogu 22. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 384/96 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (EÜT 1996, L 56, lk 1; ELT eriväljaanne 11/10, lk 45), artikkel 1.

19 – Vt ka otsuse 67/94 preambul, 64. põhjendus.

eesmärgist ei ole mingit põhjust nõuda dumpinguvastast tollimaksu, võttes aluseks näiteks eelmise müügitehingu. See on nii isegi juhul, kui hinnas, mis on kõrgem minimaalsest impordihinnast, on kokku lepitud nimelt seetõttu, et vältida dumpinguvastast tollimaksu. [20]

60. Seega, juhul kui deklarant valib deklareerimisel sellise viimase müügitehingu hinna, millega seoses toodi kaup ühendusse, ei ole tollil nii tollialaste kui ka dumpinguvastaste õigusnormide kohaselt õigus dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel määrata tolliväärtust, lähtudes – nagu käesolevas asjas – viimasele müügitehingule eelnenud ja sama kaupa puudutava müügitehingu hinnast.

61. Tuleb rõhutada, et see kehtib siiski tingimusel, et deklareeritud väärtus väljendab kauba eest tegelikult makstud või makstavat hinda.

62. Minu arvates on olukord erinev juhul, kui esineb põhjendatud kahtlus deklareeritud väärtuse tõepärasuses ning kui näiteks kahtlustatakse – nagu leidis rahandusministeerium vastavalt eelotsusetaotlusele –, et esitatud arvel näidatud hind on ebausutav või võltsitud.

63. Antud kontekstis tuleb meelde tuletada, et tolliseadustiku artiklid 30 ja 31 näevad ette tolliväärtuse määramise lisameetodid juhtudeks, kui tolliväärtust pole võimalik määrata tolliseadustiku artikli 29 kohaselt tehinguväärtuse meetodil.

64. Vastavalt määrusega (EÜ) nr 3254/94 muudetud rakendusmääruse artiklile 181a ei pea toll määrama tolliväärtust tehinguväärtuse meetodil juhul, kui esineb põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud väärtus väljendab makstud või makstavat kogusummat, ning kahtluse püsimise korral pärast lisateabe küsimist vastavalt tolliseadustiku artikli 178 lõikele 4 on tollil õigus deklareeritud väärtusega mitte arvestada.

65. Kuigi rakendusmääruse nimetatud säte ei olnud kõnealuse kauba deklareerimise ajal veel jõustunud, väljendab see vastavalt komisjoni esitatud teabele ühtset tollipraktikat sellisena, nagu seda kohaldati juba käesoleva asja asjaolude asetleidmise ajal, ning lisaks on see minu arvates kooskõlas tolliseadustiku süsteemiga.

20 – Vt seoses sellega ka 28. märtsi 1996. aasta otsus kohtuasjas C-99/94 : Robert Birkenbeul (EKL 1996, lk I-1791, punkt 17) ja 11. juuli 1990. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-305/86 ja C-160/87: Neotype Techmashexport *vs.* komisjon ja nõukogu (EKL 1990, lk I-2945, punkt 60).

66. Näiteks võib toll vastavalt tolliseadustiku artikli 29 lõike 2 punktile a juhul, kui ostja ja müüja on seotud, keelduda aktsepteerimast tolliseadustiku artikli 29 lõike 1 alusel määratud tehinguväärtust juhul, kui deklarandi poolt esitatud või mõnel muul viisil saadud lisateabe põhjal ning pärast deklarandile vastuväite esitamiseks piisava võimaluse andmist on tollil alust arvata, et ostja ja müüja seotus on avaldanud mõju kauba hinnale.

67. Sellistel juhtudel, kui tehinguväärtust ei saa mitte mingil juhul aktsepteerida, kehtestab tolliseadustik, et põhimõtteliselt tuleb tolliväärtus määrata tolliväärtuse määramise lisameetodite abil alates tolliseadustiku artikli 30 lõike 2 punktis a sätestatud ekspordiks müüdud identse kauba tehinguväärtusest kuni tolliseadustiku artiklis 31 ettenähtud põhjendatud meetoditeni.

68. Siiski tuleb märkida seoses käesoleva küsimusega, st küsimusega, kas ka tollil on õigus lähtuda sellise müügitehingu kokkulepitud hinnast, mis eelnes tollideklaratsiooni vormistamisel aluseks olnud viimasele müügitehingule, millega seoses toodi kaup ühenduse tolliterritooriumile, et selline tolliväärtuse määramise meetod võib tollitava kauba tegeliku väärtuse kajastamiseks olla palju õigem kui eespool nimetatud „tuletatud väärtused", mis on kindlaks määratud tolliseadustiku artiklite 30 ja 31 alusel. Liiatigi peetakse eelmise müügitehingu kokkulepitud hinda kauba tehinguväärtusena ilmselt aktsepteeritavaks rakendusmääruse artikli 147 lõikes 1 sätestatud tingimusel.

69. Seega näib, et juhul, kui tollil on pärast lisateabe küsimist eeltoodud punktis 62 osutatud põhjused keelduda kauba tolliväärtuse määramisest deklareeritud hinna alusel, võib toll vastavalt tolliseadustikus sätestatud tolliväärtuse määramise süsteemile lähtuda sama kaupa puudutavast sellise müügitehingu hinnast, mis eelnes müügitehingule, mille alusel tolliväärtus deklareeriti.

70. Esitatud kaalutlustest lähtudes teen järelduse, et vastavalt ühenduse tolliõiguse põhimõtetele ja sellise dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel, nagu on ette nähtud ajutist tollimaksu kehtestavas otsuses, puudub tollil õigus lähtuda tolliväärtuse määramisel sellise müügitehingu kokkulepitud hinnast, mis eelnes müügitehingule, mille alusel tolliväärtus määrati, juhul kui importija tegelikult on maksnud või maksab deklareeritud hinna.

71. Siiski on tollil õigus juhul, kui tal on põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud

väärtus väljendab asjaomase kauba eest tegelikult makstud või makstavat kogusummat, võtta dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel tolliväärtuse arvutamise aluseks sellise müügitehingu kokkulepitud hind, mis eelnes müügitehingule, millega seoses müüdi asjaomane kaup ühendusse ekspordiks, kui see kahtlus leiab kinnitust pärast lisateabe küsimist ning pärast asjaomasele isikule vastuväite esitamiseks piisava võimaluse andmist.

V. Ettepanek

72. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsuse küsimusele järgmiselt:

Vastavalt ühenduse tolliõiguse põhimõtetele ja komisjoni 12. jaanuari 1994. aasta otsusega 67/94/ESTÜ ajutise dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise kohta ühendusse imporditud Brasiilia, Poola, Venemaa ja Ukraina päritolu hematiitmalmile kehtestatud dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel ei ole tollil õigus lähtuda tolliväärtuse määramisel sellise müügitehingu fikseeritud hinnast, mis eelnes müügitehingule, mille alusel tolliväärtus määrati, juhul kui importija tegelikult on maksnud või maksab deklareeritud hinna.

Siiski on tollil õigus juhul, kui tal on põhjendatud kahtlus, kas deklareeritud väärtus väljendab asjaomase kauba eest tegelikult makstud või makstavat kogusummat, võtta dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel tolliväärtuse arvutamise aluseks sellise müügitehingu kokkulepitud hind, mis eelnes müügitehingule, millega seoses müüdi asjaomane kaup ühendusse ekspordiks, kui see kahtlus leiab kinnitust pärast lisateabe küsimist ning pärast asjaomasele isikule vastuväite esitamiseks piisava võimaluse andmist.